

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobotę dotychczasony jest arkusz Rozmaitości i, piśmie ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi: na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na pocztamcie lwowskim 5 zr. 52 kr., na wszelkich innych pocztamtach 5 zr. 36 kr. mon. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

G A Z E T A

L W O W S K A.

Dodatek do Gazety Lwowskiej obejmuje doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w Dodatku płaci się od wiersza w pół kolumnie (drukem garmont) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe litery płaci się wedle tego, ile na zwyczajny druk obrachowane miejsc zajmą. Redakcyja Gazety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Czwartek

N^{ro}. 78.

9. lipca 1846.

Przegląd artykułów.

Wiadomości krajowe: Z Wiédnia. — List JCRMości uwalniający Arcyksięcia Ferdynanda od Jeneralnego Gubernatorstwa w Galicyi. — Hrabia Stadion mianowany nadzwyczajnym cesarskim Komisarzem do Galicyi.

Wiadomości zagraniczne: Anglija: Protestacyja lorda Stanley przeciw bilowi zbożowemu. — Przesilenie ministryjalne. — Dziennik Times o lordzie John Russell. — Znaczenie wyścigów konnych w Anglii.

Francyja: Budżet wydatków przez izbę parów przyjęty. — Odezwa marszałka Bugeaud. — Walka z Kabyłami. — Powód wojny Stanów Zjednoczonych z państwem Meksykańskiem.

Państwo Papiężkie: Koronacyja Papięża i pierwsze dobrodziejstwa po wstąpieniu na stolicę apostołską.

Prusy: Rozkaz gabinetowy o ścisłe śledztwo co do umknienia powstańców krakowskich z Nisy. — Rozporządzenie co do paszportów.

Rosyja: Ukaz cesarski względem zniżenia taryfy cłowej.

Wiadomości handlowe i przemysłowe: Ze Lwowa.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiédnia. —

JCRMość raczył pod dniem 2. b. m. wydać do Jego Królewiczowskiej Mości Arcyksięcia Ferdynanda Austryjacko-Esteńskiego, następujący list własnoręczny:

»Kochany Panie Kuzynie Arcyksiężę Ferdynandzie! Wziąłem pod rozwagę pobudki, jakie Waszą Mość wedle przedstawienia WaszMości z dnia 21. czerwca spowodowały do prośby o uwolnienie z Jeneralnego Gubernatorstwa

w Galicyi, i przy należytem onych ocenieniu, widzę się spowodowanym, niniejszém zezwolić na życzenie WaszMości.»

»Jestto dla Mnie szczególną przyjemnością oświadczyć WaszMości, Moje zupełne uznanie ważnych i pożytecznych usług, jakie WaszMość przez długi szereg lat dla Naszego Domu i Państwa czyniłeś, i zachowuję to Sobie, przy wdarzonej sposobności użyć i dalej dla dobra Państwa, Waszego udowodnionego światła i dojrzałego doświadczenia.»

»W Wiédniu dnia 2. lipca 1846.»

»Ferdynand m. p.»

JCRMość raczył najwyższém postanowieniem z dnia 3. b. m., Gubernatora Morawii i Szląska hrabię Rudolfa Stadion mianować swoim nadzwyczajnym, pełnomocnym nadwornym Komisarzem do Królestwa Galicyi.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Z Londynu dnia 27. czerwca: Protestacyja lorda Stanley, naczelnika strońnictwa protekcyjonistów, przeciw bilowi zbożowemu, dnia 25. b. m. na stole izby wyższej złożona, powtarza argumenta przeciw temu środkowi w następujących dwunastu paragrafach:

»Nie można się zgodzić z decyzyją izby:

1) »Ponieważ zniesienie ustaw zbożowych, powiększy w wysokim stopniu zależność Anglii co do dowozu zboża od zagranicznych krajów, i narazi kraj na niebezpieczeństwa, od których uprzedni rządzący państwa uznali potrzebę zasłonić go.»

2) »Ponieważ nie ma ani pewności ani podobieństwa, że inne narody podobnież kroki uczynią; a tym sposobem Anglija nietylko że w razie wojny wystawioną będzie na niebez-

pieczeństwo braku dowozów zboża, ale znowu w czasie wielkich urodzajów zarzucona będzie bez żadnej miary masami ziarna; a cierpieć będzie nagły niedostatek, jeżeli niepomyślnie zbiory uszczuplą zwyczajny dowóz z krajów eksportujących, lub gdy rządy tych krajów chwycą się środków dla własnej ochrony, co znowu spowoduje nagłe i dużo złego z sobą niosące chwianie się cen na targach angielskich.⁴

3) »Ponieważ przy systemie ochrony, rolnictwo Anglii z mnożącymi się potrzebami wzrastającej ludności dość równy krok trzymało; i ponieważ obawiać się trzeba, że cofnięcie ochrony zmniejszy uprawę ziemi i wstrzyma postęp ulepszeń, które do tak zadowolających rezultatów doprowadziły.⁴

4) »Ponieważ niesprawiedliwą jest rzeczą pozbawiać ochrony rolnictwo tego kraju, które wszakże ponosi wyłączne ciężary nie dla swęj tylko korzyści, ale dla ogólnego dobra.⁴

5) »Ponieważ strata z zniesienia ustaw zbożowych wynikająca, dotyka najmniej zamożnych właścicieli ziemskich; a następnie uciskając ciężko dzierżawców, zgubne przyniesie skutki dla prostych rolników.⁴

6) »Ponieważ ztąd wynikną pośrednie wprawdzie, ale przecież na pewno szkodliwe skutki dla fabryk, a szczególnie dla robotników, a to tak z powodu konkurencyi z prostymi rolnikami, zatrudnienia około roli pozbawionymi, jakoteż głównie z powodu uszczuplonego obrotu na fabrykaty krajowe; albowiem producenci zboża i inni wprost od nich zawiśli, nie będą mogli kupować fabrykatów w takiej ilości jak dotąd.⁴

7) »Ponieważ z tęj samęj przyczyny wynikną podobnie szkodliwe skutki dla niższego stanu handlujących, dla profesjonalistów i innych mieszkańców miast mniejszych, którzy chociaż sami nie trudnią się uprawą, ale w zarobku z swych profesyj zależą głównie od agrykultury.⁴

8) »Ponieważ skutki z zniesienia ustaw zbożowych, będą szczególnie ze szkodą dla Irlandyi; przeto bowiem zmniejszy się wartość głównego artykułu wywozowego tegoż kraju, a powiększą się domagania o robotę; wiadomo zaś, iż brak roboty jest jedną z głównych dolegliwości socyjalnego stanu tegoż kraju.⁴

9) »Ponieważ wolny handel zbożem zrzędzi znaczne i niepotrzebne uszczuplenie rocznego dochodu skarbu państwa, i zarazem uszczupli dochody kraju, albowiem zmniejszą się przeto źródła pomocnicze tych klas, które teraz głównie dźwigają ciężar podatków miejscowych.⁴

10) »Ponieważ powszechne spadnięcie cen,

jakie w skutek zniżenia cen zboża nastąpi, w niestuszny sposób interes pieniężny ku dogodności zagranicznych krajów popiera, i brzemię ciężaru narodowego powiększa.⁴

11) »Ponieważ uchylene cel dyferencyjalnych na korzyść kanadyjskiego zboża, jest w przeciwnieństwie z ową pomocą, którą parlament ustawa swoją tęg kolonii zapewnił, a koloniści ufając parlamentowi, wyłożyli znaczne sumy na poprawienie swęj żeglugi wewnętrznej; i ponieważ zniesienie ochrony odwróci handel wewnętrzny od rzeki śgo Wawrzenia tudzież od portów W. Brytanii Montreal i Quebec, i skieruje go ku obcemu portowi Nowego Jorku; przez to zniszczone zostaną obszerne interesa żeglugi W. Brytanii, interesa handlowe Kanady oddziela się od interesów Anglii i połączą z interesami Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej.⁴

12) »Ponieważ przyjęcie podobnego systemu co do innych artykułów handlowych, zerwie najściślejczy węzeł W. Brytanii z tęg kolonijami, i tym sposobem pozbawi kupców angielskich najpewniejszych targów jakie dotąd mieli, a zarazem podkopie podwalinę tego systemu kolonialnego, któremu Anglija tak w handlowym jak w politycznym względzie nie mało swogęj dzisiejszęg wielkości zawdzięcza.⁴

O postępie sprawy nowego gabinetu nie słyhać jeszcze nic jak tylko to, co *Gazeta Times* dzisiaj rano doniosła. Potwierdza się, że Sir Robert Peel udał się wczoraj po skończonęj gabinetowęj radzie do Osbornehouse na wyspę Wight, dla doręczenia Królowęj dymisyi ministrów. Tęg Król. Mość, jak słyhać, wróci pojutrze do miasta, aby skład nowego gabinetu snadnieęj przywieść do skutku; wprzódy wezwie zapewne do siebie lorda Johna Russella. Margrabia Lansdowne, uchylił się, jak słyhać, z powodu swęj starości i słabowitego zdrowia, od wszelkiego udziału w krokach przygotowawczych. Zresztą, aby nie nastąpiło zatamowanie w sprawach publicznych, pozostanie terazniejsze ministeryjum w urzędzie aż do połowy przyszłego tygodnia, aczkolwiek już pojutrze dane będą potrzebne objaśnienia o toku rzeczy. »Jaki gabinet,⁴ pisze gazeta *Times*, »wyjdzie z terazniejszego chaotycznego stanu, to polega dotychczas na samych domysłach. Pogłoska krąży o przywróceniu dawnego gabinetu whigów i o wyłącznóm użyciu pierwiastkowych jego żywiołów podług ściślejzych zasad niż te, które charakteryzowały gabinet w grudniu z. r. do skutku nieprzywiedzony. Jednakże prostą kwestyjką jest to: co ma uczynić ministeryjum? i jak

ma postąpić naprzód? To trocha co widzimy, bardziej jeszcze powiększa ciemność. Gabinet mający za sobą naród, popularni mężowie i rozporządzenia, są to rzeczy łatwe do zrozumienia. Możemy sobie wyobrazić przynajmniej zbiór mężów, którzyby nowych stronników przyciągnęli, nowe sympatyje sobie zjednali, zakres wpływu whigów rozszerzyli. Nie masz innego postępu w świecie, jak tylko ten, który zawsze to co nowe w dawne wplata. Co tylko samo w sobie jest ograniczone i tylko własną swą istotą znowu wydać z siebie usiłuje, to zbliża się do upadku. Ale jeżeli temu co słyszamy, mamy dać wiarę, tedy w tym przypadku jest lord John Russell, który bardziej na wrodzonej żywotności swego politycznego systemu, albo też na samej nazwie whigizmu chce się oprzeć, niż na zwyczajnych środkach, które ministrowie swój wpływ rozszerzają i utrwalają. Gazeta *Times* wyświadcza, że pójdzie za tą radą wszczepiłobyżaród upadku w nowe ministerjum, gdyż whigowie, jako stronnictwo mniejszości, niemożliwy się utrzymać, jak tylko przez dowolne wsparcie drugich stronnictw, a przeto musieliby co chwila spodziewać się stauowczej kłęski. »Obawiamy się,« mówi też Gazeta dalej, »że sprawa lorda Johna Russella jest bez nadziei, jeżeli niezwłocznie nieważnie się do pomnożenia swoich sił zbrojnych. Naczelnikowi długotrwałego, zwyciężkiego stronnictwa, wolno zapomnieć policzyć swoich ludzi. Już samo jego imię za zastęp stanie. Tysiące powstają na jego głos i gromadzą się około jego chorągwi. Atoli naczelnik, który się dopiero władzy dobija, niepowinien lekceważyć liczby swojego wojska. On powinien naprzeciw swym pomocnikom wyjść na wpół drogi, i obracć środki do utworzenia sobie zastępów. Bez zastępów zginie. Głosy, głosy i znowu głosy, to jest najpiérwszą rzeczą, co lord John Russell zjednać sobie powinien, jeżeli może; ale do tego potrzeba gabinetu narodowego, narodowych mężów i narodowych środków.« Gazeta *Times* oznacza przeto jawnie, że holduje panowaniu radykalnego systemu, gdyż tylko przyjęcie radykalnego żywiołu do stronnictwa whigów, może lordowi Johnowi Russell ułatwić skład jakoto trwałego stronnictwa.

Anglija nié ma loteryi ani gier hazardowych; atoli namiętność hazardowania nacechowała się tam w innéj formie. W Anglii wszystko co żyje, idzie na zabój o zakłady: spekulant finansowy zakłada się o obligacyje i akcyje, niższe klasy o walki na pięstuki, a znakomitsze osoby o wyścigi konne. Jednakże ten ostatni ro-

dzaj zakładania się właściwy jest nietylko wyższym warstwom społeczeństwa; rozszerzył on się od nich także pomiędzy niższe stany, któremu z takimże samém poświęceniem się, aczkolwiek z mniejszemi zasiłkami holdują. O ostatnich gonitwach w *Epsom* i *Askot* wyrażono się tak: »Piękne są rumaki, które w zawód biegną; powabna okolica, w której się te gonitwy odbywają; zabawny jest widok tłumu, który się ciśnie, aby mógł widzieć konie bieżące. Atoli główną przyczyną nie są konie, ani ludzie, ani też okolica, główną rzeczą są pieniądze, są zakłady. Właściciel każdego konia, który bieży do mety, musi położyć stawkę, musi założyć się, że jego koń wygra; a w ogóle prócz właścicieli koni i żokiejów, którzy także w téj sprawie odgrywają rolę, można przypuścić, że właściwi zakładacze z profesyi stanowią klasę złożoną z 2 do 3000 osób, która poczęści członków najznakomitszych familij w sobie mieści. Wiadomo, że przewodzący nowéj opozycyi torysów, lord *Bentinck* w izbie niższej a lord *Stanley* w izbie wyższej, zajmują znakomite miejsce między rycerzami murawy (*turf*); a to jest faktem, że w kole ich towarzystwa nawet o ostatnich parlamentowych walkach rozprawiano w taki sposób, jak o wyścigach konnych, i każdemu politycznemu spółzawodnikowi dano osobne nazwisko, np. książę *Wellington* zwał się *iron-master* (mistrz żelazny). Atoli prócz tej klasy zakładaczy z profesyi, niemożna właściwie powiedzieć, ilu nie idzie o zakład. We wszystkich szynkowniach i restauracyjach są kluby, których członkowie składają cotygodnia mierną kwotę, aż pokąd się z dziesięciu szynkowników, jeden albotież więcej funtów nie uzbiera. Te kluby ciągną od czasu do czasu pomiędzy sobą losem nazwiska tych koni, które na oznaczone wyścigi są wpisane, a po skończonych gonitwach otrzymuje właściciel konia, który wygrał, piérwszą nagrodę; niejaką część z ogółowej sumy składek przeznaczają na ucztę w szynkowni, a tak i gospodarz ma przytém swoją korzyść. W taki sposób mają w téj sprawie udział wszyscy, którzy tylko do szynkowni uszczęszczają; jakoż o tym czasie niewypijesz ani szklanki piwa, abyś ustawicznie o koniu *Jago*, *Merry*, *Boy*, *Pyrrhus*, *Skott*, tudzież innych słynnych koniach nie słyszał. Wyścigi konne zastępują loteryje zniesione; ludzie nie myślą przytém, jak tylko o pieniądzach; być może iż konie powodowane są wyższą pobudką, imieniem, rozgłośną sławą, gdyż zaraz po skończonych wyścigach upowszechniają w rycinach, litografijach i obrazach wizerunek każdego zwy-

cięczy. Niektóre restauracje są udekorowane pięknymi malowidłami, na których są przedstawieni takowi zwycięzcy, wraz z opisem miejsca, podaniem nazwiska i rodowodu.

Francya.

Z Paryża dnia 27. czerwca. Izba parów na posiedzeniu dnia 26. b. m. przyjęła budżet wydatków na rok 1847, 107 głosami przeciw 9.

Wraz z doniesieniami z Algieru z dnia 20go b. m. otrzymaliśmy następującą odezwę, którą generalny gubernator marszałek Bugeaud, po otrzymaniu wiadomości o zamordowaniu francuzkich jeńców w Deirze Abd-el-Kadera, (jakośmy o tém w Gazecie Lwowskiej z dnia 13. czerwca b. r. donosili), wydał do wszystkich plemion tamtejszego kraju:

»Arabowie i Kabylowie! Słyszeliście może o tém okrucieństwie, które syn Maheddyna, zwany przez was dawniej Sultanem, na trzystu francuzkich jeńcach wykonał. Gdy widział, że Cesarz Marokański chciał tych jeńców odebrać, że nasza armija byłaby ich wydobyła z niewoli, lub też nakoniec, że trudno mu było wyżywić i dopilnować ich, rozkazał ich w pień wyciąć, i wykonano jego rozkaz. Każdy Arab, mający zdrowy rozsądek i religiję w sercu, pojmie, że to był czyn rozpaczny, który dowodzi, że syn Maheddyna od Boga i od ludzi jest opuszczonym. Można sobie wyobrazić, że on również nieludzki jest dla Muzułmanów jak dla Chrześcijan, bo zamordowawszy trzysta jeńców z Dżemma Gazauat, wystawił na naszą zemstę 4—5000 wziętych w niewolę Arabów, którzy się we Francyi lub też w naszym okręgu na wybrzeżach Algierji znajdują. Jeżeli więc nie religija, to przynajmniej ta obawa powinna go była wstrzymać od takiego postępku; atoli on stał się tak srogim i drapieżnym jak lwy i pantery. Zbierać on będzie owoce swego okrutnego postępowania; Cesarz Mulej Abd-el-Rhama n nie okaże mu odtąd żadnego udziału, a Arabowie, którzy jeszcze byli do niego przywiązani, nie dochowają nadal swęj przychylności człowiekowi, który bez wszelkiej potrzeby dopuścił się zabójstwa na trzystu niewolnikach. Nie lękajcie się, abyśmy jego okrucieństwa wynagradzali zemstą, któraby dwadzieścia razy większą być mogła. Pojmanym Arabom nie będzie wyrządzona żadna krzywda, owszém, doznają oni takiego samego obejścia się jak przedtém. Ztąd poznacie tę ogromną różnicę, jaka między naszą ludzkością a charakterem Abd-el-Kadera zachodzi. Wy pożąłujecie tego niezawodnie, żeście wasze

mienie i życie poświęcili dla obrony człowieka, przekleństwa godnego.

W liście z Bugia z dnia 15. czerwca donoszą o następujących wypadkach: Dnia 28. maja rozpoczęli żołnierze załogi na tamtejszej równinie zbierać siano, i do 8. czerwca w ogóle pracowali bez najmniejszej przeszkody; ale dnia 9. czerwca kazali Mezaowie francuzkiemu naczelnemu dowódcy oświadczyć, aby ustąpił z stanowiska na wzgórze Thizy, którego zajęcie dla obrony równiny jest nieodzowne. Gdy ten nie chciał przychylić się do ich żądania, uchwalili, jak się zdaje, za zniszczeniem się z drugimi poblizkimi plemionami, świętą wojnę przeciw Francuzom. Gdy dnia 10. wojsko znowu wyruszyło, zastało wszystkie stanowiska przez Kabyłów zajęte. Atoli pomimo ich przewagi w liczbie, zostali przemocą spędzeni. Jednakże w ciągu całego dnia, również jak i przez dzień jedenasty czerwca musiano odpiierać nieustanne napady Kabyłów. Wszystkie plemiona okolicy przyległej wystawiły swój kontyngens, tak, iż liczbę zgromadzonych Kabyłów, przeciw którym 3—400 Francuzów przez dwa dni walkę toczyć musiało, bez przesady na 3000 podać można. Francuzki naczelnny komendant, rotmistrz w jeneralnym sztabie Wnigis, wydał tak dobre rozporządzenia, że z jego ludzi zostało tylko dwóch ranionymi, podczas gdy Kabylowie wiele ludzi i koni utracili. Rozsrożeni tym wypadkiem Kabylowie spalili tę trochę siana, które Francuzi na równinie byli pozostawili. W odwet za to pożyczyli Francuzi Kabyłom na kilku hektarach zboże, którego większą część przywieźli do miasta, a resztę, którą natychmiast zwieźć nie mogli, spalili. Dnia 11. w wieczór nakoniec cofnęli się Kabylowie i odtąd zachowali się spokojnie. Przy tych nieprzyjacielskich krokach spostrzeżono na nowo, że tylko Kabylowie blisko Bugii mieszkający są tak nieprzyjaźni.

Journal des Debats upatruje najbliższy powód do wojny między Stanami Zjednoczonymi a Meksykiem w tém, że północni Amerykanie od Texas aż do Rio Grande rozszerzyli swoje granice i aż do tego punktu okręgnęli swojem wojskiem zajęli, podczas gdy właściwa ich granica tylko do rzeki Nueces się rozciąga. »Świat wyobrażał sobie,« mówi *Journal des Debats*, »że prezydent Polk postępuje w sprawie niedłiwęj obronie. Ale zdaje się, iż odtąd będziemy przekonani, że owszém on był stronną zaczepną, i że centralny meksykański rząd postąpił sobie w tej okoliczności z takim umiarkowaniem, do jakiego poprzednicy je-

nerała Paredes nieprzyzwyczajali mecarstw, które z nimi wchodziły przedtém w układy. Dopokąd żołnierze Stanów Zjednoczonych byli w *Corpus Christi*, dotąd znajdowali się między tewańskimi kolonistami, a Meksykanie nie uważali na to bynajmniej. Atoli generał Tajlor wydał rozkaz, do zajęcia całego kraju aż po Rio-Grande; i gdy aż nad rzeką stanął, zaczęli jenerałowie meksykańscy uważać się za zaczepionych, i wydawszy do jenerała Tajlor odezwę, przygotowywali się do walki. A więc wojna ta wynika ztąd, że prezydent Zjednoczonych Stanów uznał za rzecz stosowną opanować kraj między Nueces i Rio Grande. Stałoż się to słusznie lub niesłusznie? Prezydent Polk mówi dziś, że on utrzymał przytém tylko prawa Stanów Zjednoczonych, i że państwo Texas, jako nieodłączna część Stanów Zjednoczonych, aż do Rio-Grande sięga; ale właśnie to zaprzeczają bardzo słusznie, i kilku mowców ganilo to bardzo na kongresie. Prawda, iż mieszkańcy państwa Texas rozstrzygnęli, aby Rio-Grande było granicą tegoż państwa; lecz w tém postąpili ze zwyczajną sobie zuchwałością, która ich skłoniła do targnięcia się na wszystkie sąsiednie prowincyje meksykańskie. Teraz zajęli cały kraj między Nueces i Rio-Grande. Na wschodniej stronie ku rzece Nueces, ma ten kraj koloniję tewańską, w pobliżu zaś Rio-Grande wszystko jest meksykańskiem. Na kongresie meksykańskim zastępowano reprezentantami ludność tak lewego jak prawego brzegu rzeki Rio-Grande, a na tewańskim kongresie nigdy tego nieuczyniono. Prawdziwą granicą niepodległego państwa Texas była i musiała być granica dawnego meksykańskiego departamentu tegoż nazwiska. Posuwać się dalej, zwłaszcza bez uprzednich układów z Meksykanami i samą tylko przemocą oręża Unii, jest niesprawiedliwem, nasamąj przemocy opartem przywłaszczeniem, jest rabunkiem. Co większa, pan Polk nie może nawet próbować usprawiedliwić się, twierdząc na pozór, że Meksykanie odrzucili wszelką ugodę co do odstąpienia tego okręgu. Z samych dokumentów, które kongresowi przedłożono, okazuje się, że rząd meksykański chciał tylko zyskać cokolwiek czasu, by umysły do spokojnej zgody mógł przysposobić.

Państwo Papiężkie.

W niedzielę dnia 21. czerwca odbyła się koronacyja Jego Świętobliwości Piusa IX. z zwyczajnemi uroczystościami. Sekretarz państwa, Monsignor Carboli Bussi, któremu tymczasowie od czasu śmierci Grzegorza XVI. poruczono zawiadywanie państwem, ogłosił z powodu koronacyi Jego Świętobliwości

Papięża Piusa IX., że Ojciec święty idąc za popędem Swego miłościwego serca, prócz rozdanych przez papiężki urząd jałmużniczy sześciu tysięcy sztuków, przeznaczył jeszcze inne dobrodziejstwa na wsparcie ubogich. — W powyższém uwiadomieniu wyrażono także, że Ojciec święty cieszy się tą niezawodną nadzieją, iż wkrótce będzie mógł przedsięwziąć takie środki, jakie będą najstosowniejsze do uszczęśliwienia Jego najukochańszych poddanych.

Prusy.

Tygodnik wojskowy zawiera następujący rozkaz gabinetowy, który w skutek środków przedsięwziętych z powodu umknięcia kilku powstańców krakowskich z Nisy, wydano do jenerała dowodzącego szóstym korpusem armii, jenerała dywizyi, hrabi Brandenburg: »Okoliczności, które zaszły podczas umknięcia z więzienia polskich buntowników z Nisy, usprawiedliwiają to przypuszczenie, że przytém służbowe przepisy w wysokim stopniu zaniedbano. — Jestem przeto spowodowany poruczyć Wpanu ściśle rozpoznanie tej rzeczy, i upoważniam Go, abyś dał to polecenie Mojemu jeneralnemu adjutantowi, jenerał majorowi Lindenheim, dowódcy dwunastej dywizyi, by się zajął tą sprawą.» Sanssouci, dnia 16. czerwca 1846. (Podpis)

Fryderyk Wilhelm.

Dziennik urzędowy królewskiego rządu w Opolu, zawiera następujące uwiadomienie: »Gdy w Krakowskim Okręgu zupełnie jest przywrócona spokojuć, a zatem ustała wszelka przyczyna, która Nas spowodowała przez urzędowe rozporządzenia z d. 1. i 12. marca r. b. do rozkazu, aby ściśle miano dozór nad osobami podróżującymi, przeto znoszą się niniejszém powyższe rozporządzenia, i wszystkich tych krajowców, którzy do odbywania podróży w głębi kraju przed wybuchnięciem krakowskiej rewolucyi, podług przepisów paszportowego edyktu z dnia 22. czerwca 1817 niepotrzebowali ani paszportu, ani też kartki paszportowej, uwalnia się od włożonej na nich, a przez okoliczności nakazanej powinności zaopatrzenia się do podróży po kraju paszportami lub kartkami paszportowemi, i pozwala się im znowu w każdy inny pozwolony sposób legitymować. — Przeciwnie zaś, postanowienia paszportowe, co do paszportów zagranicę, tudzież postanowienia w ogłoszonym drukiem regulaminie z d. 23. grudnia 1844, o ułatwieniu legitymowania się na kolejach żelaznych, podług których wszyscy krajowcy jadący koleją żelazną do wymienionych w §. 2. sąsiednich niemieckich państw federacyjnych,

powinni być zaopatrzeni w przepisane karty paszportowe, niedożnąż zadnej zmiany; również i przytém pozostanie, że ci wszyscy, którzy podług paszportowego edyktu obowiązani są mieć paszporty, mają się tak jak przedtém, nawet w podróży po kraju, paszportami wykazać. W Opolu dnia 9. czerwca 1846.*

Rosyja.

Z Petersburga dnia 25. czerwca. Cesarz JegoMość wydał pod dniem 13. czerwca r. b. ukaz następującej treści: »Na przedstawienie naszego ministra skarbu, w radzie Państwa rozpoznane, dla ułatwienia i poparcia tak handlu z zagranicą jako i przemysłu krajowego, uznawszy potrzebę zniżenia cła od wywozu niektórych produktów rosyjskich i cła wchodowego od materyjałów rosyjskim fabrykom potrzebnych, również i od takich, których wprowadzanie może być ułatwione bez uszczerbku krajowego przemysłu fabrycznego, potwierdziliśmy wykaz w tój myśli sporządzony, jako uzupełnienie dotychczasowej taryfy. Przesyłając ten wykaz rządzącemu senatowi, rozkazujemy aby potrzebne wydał rozporządzenia do wprowadzenia go w wykonanie.*

Według wspomnianego wyżej wykazu, z pomiędzy towarów z Rosyi wywożonych, cło wynosi od bierkowca (10 pudów) łoju: 1 rub. 50 kop.; konopi międlonych i niemiędlonych: 50 kopiejek; lnu międlonego i niemiędlonego: 75 kopiejek; kości jakiegobądź, surowe, przyrządzone, bielone i niebielone, wolne są od cła.

Z pomiędzy towarów do Rosyi wprowadzanych płaci się cło: Od puda ekstraktów farbných z rozmaitych substancyi: 3 rub. 50 kop.; od puda grzybów, jakoto trufli, szampionów i innych zaprawionych w oliwie, occie i solonych, 6 rub. 50 kop.; od funta korónek, blondyn, petynet, tiulów, lnianych, bawełnianych i mieszanych, białych i kolorowych i t. d.: 6 rub.; od jedwabnych zaś lub z jedwabiem mieszanych: 12 rub.; od puda naczyń fajansowych i glinkowych, białych i w pojedynczych kolorach, bez złota i srebra, bez malowideł i brzeżków: 3 rub. 49 ³/₄ kop.; a od roku 1847 cło od puda powyższych naczyń wynosić będzie tylko 2 rub. 32 ¹/₂ kop.; od puda naczyń

fajansowych i glinkowych, z złotem, srebrem, malowidłami i brzeżkami, w różne kolory lub wyrabiania: 9 rub.; a od roku 1847 cło od puda tych naczyń wynosić będzie tylko 6 rub.; od funta pereł sztucznych, szklanych, metalowych, sieczki i t. p.: 50 kop.; od funta pomady wszelkiej, także i czyszczonego szpiku, w ordynaryjnych naczyniach, wraz z naczyniem: 2 rub.; od puda ryb solonych, marynowanych wędzonych i t. p. (prócz śledzi i sardeli): 2 rub. 50 kop.; od puda sody krystalicznej, *natrum bicarbonicum*, fosforanu sody: 30 kop.; od funta wyrobów wełnianych, jakoto sukna, półsukienka, kazimirku, drap-de-Dames i t. p., w kolorze czarnym, ciemno-granatowym, ciemno-zielonym, również od sukna nakrapianego w powyższych kolorach, tudzież od wyrobów wełnianych białych i niebieskawych: 2 rub. 30 kop.; od funta wyrobów wełnianych, mieszanych z lnem, do drukowania cyców na cylindrach: 25 kop.; od funta sukna do wytłaczania olejów 25 kop.

Powyższa taryfa wchodzi w wykonanie od dnia odebrania tój w urzędach cłowych. Od towarów wprowadzonych, które do odebrania tój taryfy w urzędach cłowych, jeszcze nieocelone leżą, będzie cło już według tój nowój taryfy porachowane. — Taryfa ta rozciąga się na te wszystkie komory cłowe, w których dotąd była w używaniu taryfa z dnia 10. grudnia r. 1841 dla handlu europejskiego przepisana.

WIADOMOŚCI HANDLOWE I PRZEMYSŁOWE.

(Z korespondencyi prywatnej).

Ze Lwowa, dnia 8. lipca. (Jarmark na wełnę). Do dzisiejszego wieczora zwieziono pod szopy miejskie 680 cetnarów wełny, w samych mniejszych partyjach, i tylko cztery są większe, bo od 50 do 90 cetnarów. Dotąd sprzedano 340 cetnarów, po cenach w porównaniu z przeszłorocznemi o 15 do 25 zr. m. k. na cetnarze niższych.

Na składach prywatnych jest 650 cetn. wełny, a z tego tylko 50 cetn. dotąd sprzedano. Z wystawy owiec zakupiono 2 tryki z Bohorodczan.

Jarmark przeciągnie się zapewne jeszcze do dnia 11go b. m.